

Klas Lindblom
Chefscontroller, Tekniska kontoret
08 560 39 341
Klas.Lindblom@ekero.se

Malin Attlin
Avfallsingenjör

PM - Tekniska nämnden Förslag till driftbudget Renhållning 2015 med inriktning 2016-2017

Dnr TN14/6-041

Sammanfattning

- Separat matavfallsinsamling införs stegvis under 2015.
- Taxan föreslås vara oförändrad 2015. Taxan behöver ses över till 2016. Inriktningsbudgeten för 2016 antar en preliminär höjning med 15 procent. Balansposten med tidigare överskott beräknas vara negativ 2015-12-31.
- Upphandling av entreprenaderna påbörjas 2015.
- En ny lösning för grovavfallsinsamling antas komma att genomföras i och med ett nytt entreprenadavtal.
- Ekerö Direkt, kommunens servicecenter övertar Renhållningsföretagets kundtjänst hösten 2014.

Förslag till driftbudget

Renhållning

tkr	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2014	Förslag till budget		
				2015	2016	2017
Intäkter	28 097	27 778	27 242	27 861	32 073	32 138
Kostnader	-27 625	-28 893	-29 005	-30 306	-31 177	-30 333
Driftresultat	472	-1 115	-1 763	-2 445	896	1 805
Återföring/ avsättning	-472	1 115	1 763	1 867	-896	-1 805
Resultat	0	0	0	-579	0	0
Förändring jämfört föregående år, tkr				-682	3 341	909
, procent				38,7	-136,6	101,5

Ingående balans	2 511	2 982	2 982	1 867	-579	317
Utgående balans	2 982	1 867	1 219	-579	317	2 122

1. Nuvarande verksamhet

1.1 Ansvar och uppdrag

Tekniska nämndens ansvarsområde för renhållningsverksamheten är avfallshantering och slamhämtning. Verksamheten är avgiftsfinansierad och avgifterna ska täcka kostnaderna. Verksamheten belastar därmed inte skattekollektivet. Drift av verksamheten och behandling av avfallet är upphandlad och sköts av extern entreprenör.

Renhållningsverksamheten redovisas som separat redovisningsenhet, med separat förvaltningsberättelse. Renhållningen redovisas alltså som ett "eget" företag. Principen för verksamheten är att den ska gå plus minus noll, sett ur ett treårsperspektiv.

Tekniska kontoret utgör beställarfunktionen avseende sop-, slam- och fetthämtning samt drift av återvinningscentral.

I kommunens egen regi bedrivs kundtjänst för Renhållning. Kundtjänst svarar på frågor som berör verksamheten samt sköter administration och fakturering. Kundtjänst är tillgänglig via mejl och telefon, telefontider är vardagar 9-12. 1 september 2014 kommer Kundtjänsten för Renhållning att övergå till Ekerö Direkt.

Renhållningstaxan som reglerar avgiftsuttag föreslås bibehållas på nuvarande nivå för att finansiera de merkostnader som matavfallsinsamlingen framöver kommer att ge upphov till. Prognosen för renhållningstaxan är att den behöver justeras till 2016 för att finansiera matavfallsinsamlingen samt den prisökning som sker vid byte av entreprenör i samband med ny upphandling. Indexjustering mot nuvarande entreprenör och volymsökning bidrar också till ökade kostnader. Matavfallsinsamlingen kommer på sikt sannolikt leda till att avgifterna för renhållningskollektivet behöver höjas. Tidpunkten och nivån för höjningen är starkt beroende av när matavfallsinsamlingen kommer igång i stor skala i kommunen samt hur snabbt genomförandet går.

I föreliggande budgetförslag redovisas verksamheten inom följande områden:

- Gemensam verksamhet
- Hushållsavfall
- Återvinningscentral
- Deponi
- Farligt avfall
- Grovavfall
- Slam

1.2. Avfallsplanens mål

Verksamhetens mål definieras i Avfallsplanen 2011-2015, kapitel 4.

Ett av verksamhetens mål är att påbörja matavfallsinsamling. Insamling av matavfall påbörjades från kommunens skolor, förskolor och särskilda boenden i december 2013. Insamling i större skala kommer att påbörja under 2015. I skrivande stund sorterar 30 verksamheter ut matavfall i Ekerö kommuns matavfallsprojekt.

1.3. Övriga uppföljningar

Internkontroller kommer att genomföras i enlighet med beslut.

Kundundersökningar inom Renhållning genomförs vartannat år, nästa undersökning planerast genomföras under 2015. Arbetet med tjänstegarantier och att införa mätbara målsättningar för service fortsätter.

Medarbetarundersökningar genomförs vart annat år. Nästa gång hösten 2014.

Samarbetet med Stadsarkitektkontoret och Miljö- och hälsoskyddskontoret utvecklas och förstärks genom en öppen dialog, kontinuerliga möten samt gemensamma konferenser och aktiviteter.

1.4 Verksamhetsstatistik och nyckeltal

Verksamheten har 8 000 helårsabonnemang och 1 200 sommarabonnemang för hushållsavfall samt 3 900 slamabonnemang.

Sammanlagt 2013 insamlades 5 600 ton hushållsavfall och 5 400 ton grovavfall. Den totala avfallsmängden per person och år uppgick till 427 kg/invånare.

2. Sammanfattning av resursfördelning i driftbudget 2015 med inriktning 2016-2017

2.1 Driftbudget 2015

Prognos för ingående balans 2015-01-01 är 1,9 mkr enligt tabell nedan.

Förslag till driftbudget

Renhållning

tkr	Utfall 2013	Prognos 2014	Budget 2014	Förslag till budget		
				2015	2016	2017
Intäkter	28 097	27 778	27 242	27 861	32 073	32 138
Kostnader	-27 625	-28 893	-29 005	-30 306	-31 177	-30 333
Driftresultat	472	-1 115	-1 763	-2 445	896	1 805
Återföring/ avsättning	-472	1 115	1 763	1 867	-896	-1 805
Resultat	0	0	0	-579	0	0
Förändring jämfört föregående år, tkr				-682	3 341	909
, procent				38,7	-136,6	101,5

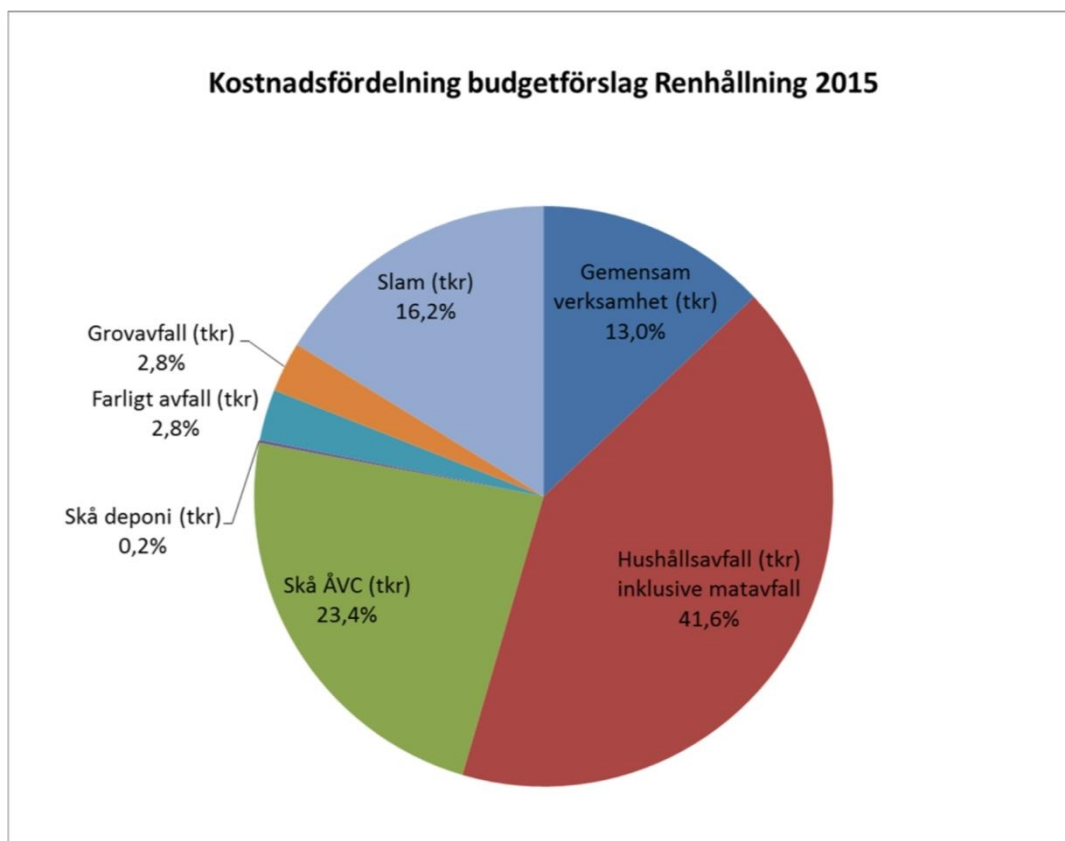
Ingående balans	2 511	2 982	2 982	1 867	-579	317
Utgående balans	2 982	1 867	1 219	-579	317	2 122

Budgeten för Renhållningsverksamheten förutsätter att Renhållningstaxan bibehållas på nuvarande nivå samt att matavfallsinsamling erbjuds flertalet av kommunens invånare under 2015.

Taxan i renhållningsverksamheten ändrades senast 2011. Prognosen för 2014 är negativt resultat som balanseras av äldre överskott. Den sista december 2014 beräknas balansposten med äldre överskott uppgå till 1,9 mkr. Verksamheten beräknas göra ett underskott under 2015. Till stor del täcks underskottet med de äldre överskotten. Balansposten beräknas vara negativ vid utgången av 2015. Taxan kommer att behöva ses över i samband med beslut om budget för 2016.

Taxan kommer att behöva ses över i samband med införandet av matavfallsinsamling och beslut i samband med nästa upphandling av avfallsentreprenaden. Kostnaderna under budgetperioden kommer att öka i samband med att matavfallsinsamling implementeras. Renhållningskollektivets ökade kostnader för matavfallsinsamlingen kommer delvis att finansieras av det tidigare överskottet. På så sätt kommer överskottet att återföras till renhållningskollektivet. Inriktningsbudgeten för 2016 innebär en avgiftshöjning med 15 %. Nivåerna på höjningen är osäker eftersom det ekonomiska utfallet av matavfallsinsamlingen ännu är osäker.

Kostnadernas fördelning på de olika verksamheterna framgår av nedanstående bild.

2.2 Inriktning för 2016-2017

Under 2016-2017 kommer matavfallsinsamlingen att ha kommit igång med full kraft. Utvecklingen av matavfallsinsamlingen kommer att ha stor inverkan på avfallstaxans utveckling. Avgiftsuttaget kommer sannolikt att behöva höjas 2016.

3. Framåtblick

Huvudfrågan för Renhållningsverksamheten är den stundande matavfallsinsamlingen som kommer att dras igång på allvar under budgetperioden. Samtidigt övergår kundtjänsten för Renhållning till Ekerö Direkt, för att förbättra service och tillgänglighet för medborgarna.

En översyn av all grovavfallsinsamling, återvinningscentralen och grovavfallskampanjen, kommer att ske i samband med nästa entreprenadupphandling.

Utveckling av IT-system som nytt kundhanteringssystem och identifiering av kärl är ytterligare viktiga frågor för att förbättra servicen framåt.

Ansvar för förpackningsinsamlingen har enligt en remissversion av en statlig utredning föreslagits övergå till kommunerna. Regeringen har sommaren 2014 beslutat om en ny förpackningsförordning. Ansvar för förpackningsinsamlingen kommer att kvarstå hos producenterna men kraven skärps och förtydligas. Kommunernas roll är fortsatt central, med ansvar för insamling av allt hushållsavfall som inte är föremål för producentansvar.

4. Renhållningsverksamheten

4.1. Verksamhetens omfattning

4.1.1 Gemensam verksamhet

I den gemensamma verksamheten ingår bl.a. kostnader för personal (exkl. personal i matavfallsprojektet), räntor, avskrivningar, information och tillstånd.

Renhållning						
Gemensam verksamhet (tkr)						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	321	132	126	141	315	380
Kostnader	-4 191	-3 872	-4 216	-3 926	-4 415	-4 533
Netto	-3 870	-3 740	-4 090	-3 785	-4 100	-4 153

4.1.2 Hushållsavfall

Kostnader i denna verksamhet härrör från insamling av hushållsavfall samt behandling av hushållsavfall. Insamlingen utförs av Ragn-Sells och behandlingen utförs av Vattenfall i Uppsala. Med antalet abonnemang menas de antal abonnemang som finns registrerade i kommunens kundhanteringssystem. I detta system får en fastighet som har fler kärl i olika storlekar ett abonnemang för varje enskild storlek.

Hushållsavfall							
	2012	2013	2014- 06-30	2014*	2015*	2016*	2017*
Antal helårsabonnemang	7700	7900	8000	8000	8100	8200	8300
Antal sommarabonnemang	1200	1200	1200	1200	1200	1300	1300

* prognos

Kostnaderna för insamling av hushållsavfall kommer att öka i samband med ytterligare insamling av matavfall, vilket ingår i budget.

Renhållning						
Hushållsavfall (tkr) inklusive matavfall						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	22 087	21 600	22 000	22 000	25 300	25 300
Kostnader	-9 911	-11 373	-11 100	-12 600	-12 482	-12 261
Netto	12 176	10 227	10 900	9 400	12 818	13 039

4.1.3 Återvinningscentral

Återvinningscentralen har drygt 50 000 besök per år. Vid återvinningscentralen får hushållsabonnenter utan extra kostnad sortera och lämna sitt grovavfall, såsom trä, skrot, ris och bildäck. Anläggningen tar också emot farligt avfall samt elavfall.

Vid den enkätundersökning som genomfördes 2013 hade 83 % av de svarande ett positivt samlat omdöme om återvinningscentralen, jämfört med 2011 då 78 % av de svarande hade ett positivt samlat omdöme. Under slutet av 2015 genomförs en ny kundundersökning. För att förbättra servicen och trivseln på anläggningen pågår ständigt ett förbättringsarbete.

Kostnader i denna verksamhet härrör från drift av anläggningen samt behandling av avfallet. Kostnaderna framöver förväntas öka dels genom ökad service, större avfallsvolymer samt dels genom indexreglerade avtal.

Företag fick under 2013 möjligheten att lämna grovavfall på Skå återvinningscentral. För detta betalar de en fast kostnad om 250 kr/besök (exkl. moms). I snitt är det 50 registrerade företagsbesök i månaden.

Återvinningscentral är den huvudsakliga anläggningen som kräver investeringar i renhållningsverksamheten. Våren 2014 breddades den befintliga infarten, för att förbättra trafiksituationen och minimera köbildning på Färentunavägen.

Renhållning						
Skå ÅVC (tkr)						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	439	700	725	700	700	700
Kostnader	-6 756	-6 800	-7 000	-7 100	-7 400	-7 400
Netto	-6 317	-6 100	-6 275	-6 400	-6 700	-6 700

4.1.4 Deponi

Vid Skå återvinningscentral finns en deponi där avfall deponerats mellan 1975 och 1985. Anläggningen kräver skötsel i form av pumpning av lakvatten samt provtagning och kontroll av föroreningar för att säkerställa att deponin inte släpper ifrån sig miljögifter. Under 2013 sluttäcktes deponin. En del åtgärder efter sluttäckningen kvarstår även under 2014. Kostnaderna i verksamheten är mindre omfattande i jämförelse med övriga verksamheter.

Renhållning						
Skå deponi (tkr)						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-379	-50	-300	-50	-50	-50
Netto	-379	-50	-300	-50	-50	-50

4.1.5 Farligt avfall

Det viktigaste avfallet att sortera ut är farligt avfall. Benämningen farligt avfall omfattar bl.a. av färgrester, oljor, hushållskemikalier och lösningsmedel.

Farligt avfall samlas in vid återvinningscentralen och vid 13 återvinningsstationer i kommunen samt genom den så kallade miljöboxen eller "röda lådan" som alla hushållsabonnenter utan extra kostnad kan få tömd en gång per månad.

Huvuddelen av kostnaden härrör från behandling av det farliga avfallet som samlas in vid återvinningscentralen.

Renhållning						
Farligt avfall (tkr)						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	114	100	100	100	100	100
Kostnader	-719	-850	-710	-860	-960	-960
Netto	-605	-750	-610	-760	-860	-860

4.1.6 Grovavfall

Grovavfall är det avfall från hushåll som är för stort för en vanlig soppåse såsom husgeråd, möbler, barnvagnar, cyklar, skidor, mattor och liknande, det vill säga hushållets lösa inventarier. Byggavfall är inte att betrakta som grovavfall.

Kostnaderna i verksamheten härrör från insamling och behandling av grovavfallshämtning.

Årligen genomförs en grovavfallskampanj på sensommaren utan extra kostnad för alla hushållsabonnenter. Grovavfallshämtningen utnyttjas endast av en mindre del av avfallskollektivets abonnenter, men finansieras av samtliga. Trenden för att nyttja tjänsten är minskande. I samband med nästa entreprenadupphandling kommer denna tjänst att utvärderas. Budgeten förutsätter att denna tjänst tas bort i samband med ny upphandling och ersätts med alternativa lösningar.

Renhållning						
Grovavfall (tkr)						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-655	-1 200	-800	-850	-850	0
Netto	-655	-1 200	-800	-850	-850	0

4.1.7 Slam

I renhållningsverksamheten ingår hämtning av slam från slamavskiljare, minireningsverk och slutna tankar samt från storkökens fettavskiljare. Slamhämtningen utförs av Sita. Brunnslammet lämnas vid Ekebyhovs avloppsreningsverk, Roslagsvatten AB, för rening. Fettslammet hämtas och tas om hand av Ragn-Sells.

Slamabonnemang							
	2012	2013	2014-06-30	2014*	2015*	2016*	2017*
Antal abonnemang	3900	3900	3900	3900	3900	3800	3800

* prognos

Kostnaderna härrör från insamling och behandling av slammet. Kostnaderna för slambehandling har ökat och kommer att öka, då avgifterna för behandling ökar och indexjustering mot insamlingsentreprenören sker. Avgifterna för behandlingen av brunnslammet vid Ekebyhovs reningsverk har stigit i och med högre VA-taxa.

Renhållning						
Slam (tkr)						
	Utfall 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Budget 2015	Budget 2016	Budget 2017
Intäkter	5 135	4 710	4 827	4 920	5 658	5 658
Kostnader	-5 014	-4 860	-4 768	-4 920	-5 020	-5 130
Netto	121	-150	59	0	638	528

4.2 Effektiviseringar som ingår i budget

Effektivare rutiner för Kundtjänsten pågår. Investeringsmedel till ett nytt kundhanteringssystem är en del av förslaget.

En ny effektivare lösning för att lösa insamling/mottagning av grovavfall förutsätts i och med den nya entreprenaden med start 2017.

4.3 Förändringar som ingår i budget

Kundtjänst och fakturering samlas hos det kommungemensamma servicecentret, "Ekerö Direkt". Renhållningsföretaget köper kundtjänst tjänsterna från Ekerö Direkt vilket har beaktats i budget.

Kostnader för insamling av matavfall ingår i budgeten 2015-2017.

Grovavfallskampanjen ska även utvärderas i samband med nästa entreprenadupphandling, där ett alternativ är att ersätta denna tjänst med andra lösningar. I föreliggande budgetförslag förutsätts att en annan lösning gäller från och med 2017.

4.4 Riskbedömning och känslighetsanalys

Huvudsakliga riskmoment för avfallsverksamheten är att kostnaderna för matavfallsinsamlingen utvecklas och blir större än budgeterat.

Mängden insamlat avfall kan öka mer än förväntat vilket ger ökade kostnader. En kraftig ökning av avfallsmängderna förefaller dock mindre sannolikt.

En annan stor risk för verksamheten är att den är liten och starkt personberoende, vilket gör den känslig för störningar.

Bilaga 1 Förslag till budget 2015 med inriktning 2016-2017 - ekonomisk tabell

Förslag till budget 2015-2017: Renhållning

[illegible]